

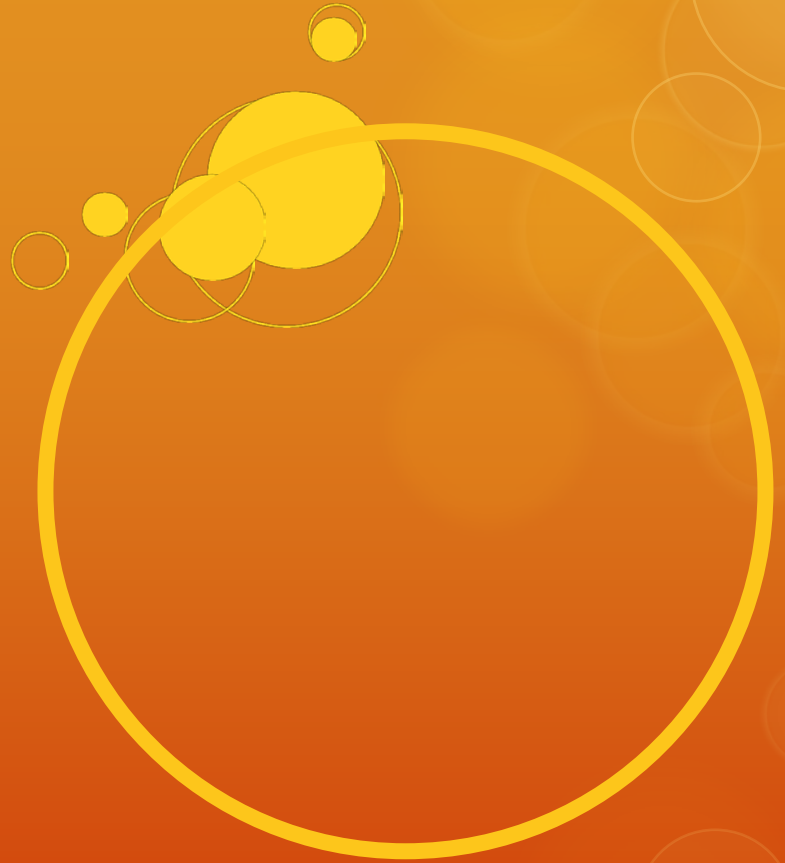
Caribische literatuur:

een veelheid van verbindingen

Carlos Eire

○ We like our
paradoxes
nice and
complex.
The more
labyrinthine,
the better

... THEY HIT
UPON THE
VERY CUBAN
IDEA OF
COMBINING
THE KILLER
PEPPERS AND
THE FIRE
ANTS.”

○ creolisering, **Antillanité**,
chaos, meta-archipel,
RITME, **machine**,
mangrove, **Relatie**

Sleutelbegrippen

- Huis/thuis (home)
- Identiteit
- Diaspora
- Migratie
- Wereld/geschiedenis
- Lichaam

1. Transnationale verbindungen

○ Négritude:

- ± 1935 ---

○ Aimé Césaire

- 1913-2008

○ Leopold Senghor

- 1906-2001

○ Léon Damas

- 1912-1978

○ Harlem Renaissance

- (±1920-1930)

○ 1930

- Cuba-> Parijs (Alejo
Carpentier (1928-1939))

2. THUIS:

De jaren 1960-1970

2. THUIS: de jaren 1960-70

Engelstalige lit

- 30
- 40
- 50
- 60 Federation 1958-62:
poging regio
samen te smelten
- 70 Naipaul, Lamming,
Walcott, Brathwaite
"exile",
gemeenschap,
landschap,
autobiografie

Franstalige lit

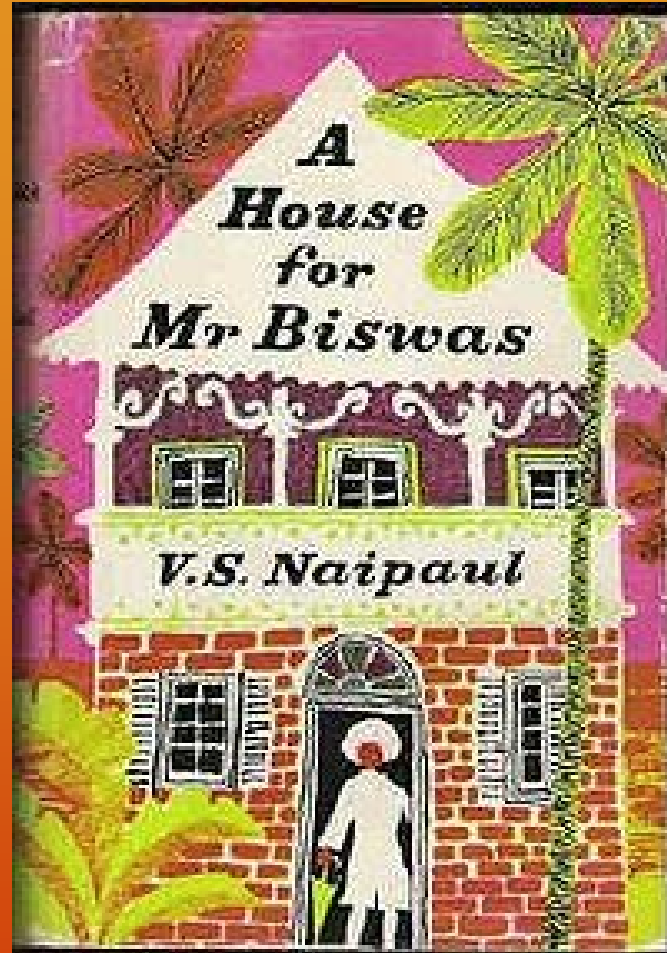
- 30 Négritude
- 40
- 50
- 60
- 70

Huizen:

Jamaica

Kincaid

Beryl Gilroy

ILE DE GORÉE, DAKAR

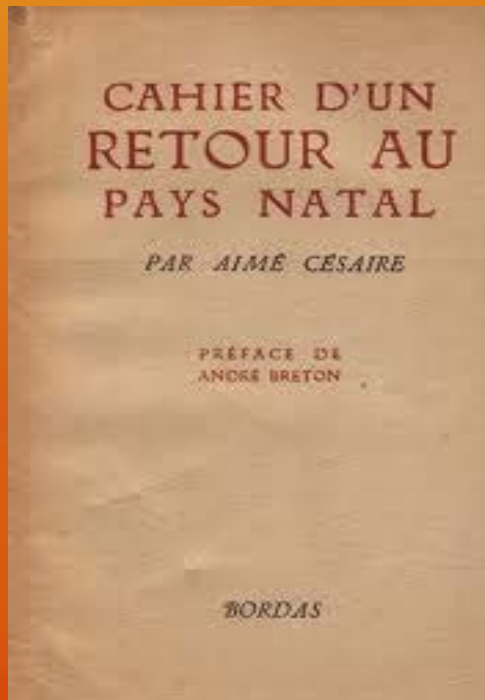
Homi Bhabha

○ “unhomely”

3. Identiteit – diaspora:

De jaren tachtig

Aimé Césaire, 1939

Engelstalige lit

- 60 Naipaul, Lamming,
- 70 Walcott, Brathwaite
"exile", gemeenschap
- 80 Creole, oraliteit,
performance, dub poets

- Gender

-

Franstalige lit

- 30 Négritude
- 50
- 60 magisch realisme, sociaal
realisme, vervreemding,
waanzin
- **70-90** gender **Simone Schwarz-Bart**
- 70 Edouard Glissant 1928-2011
- 80 "Errance," dwalen,
gemengd zijn
- Antillanité (1970...)
- Créolité (1980...)

Antillanité

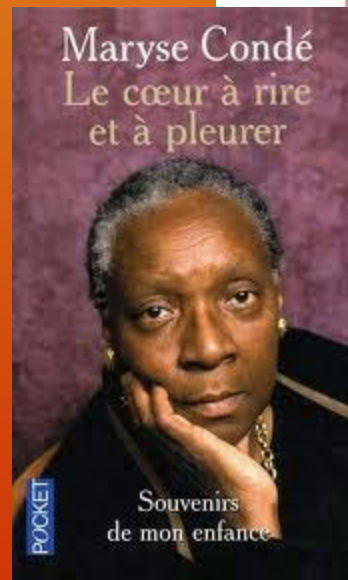
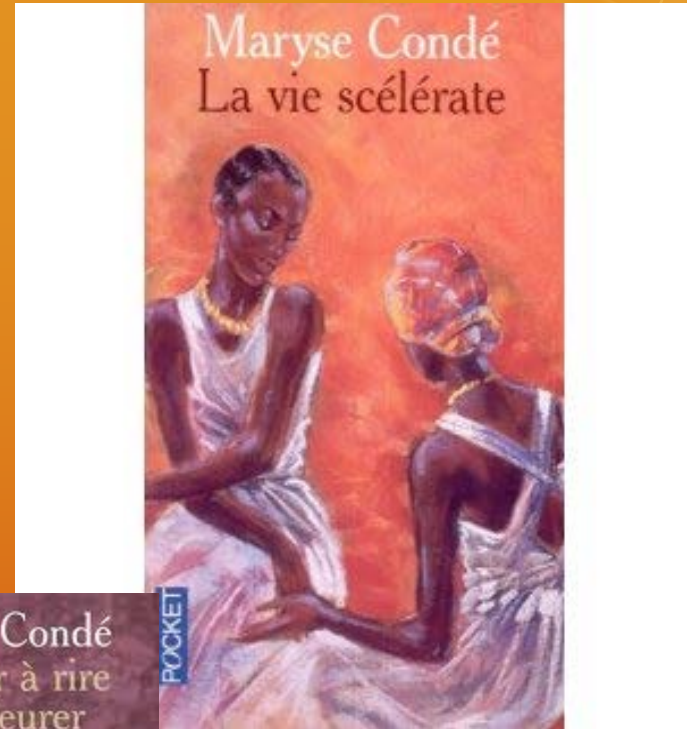
- Reactie Négritude
- De eigenheid van de Caribisch identiteit in al zijn culturele meervoudigheid
- door de Amerikanisering van alle culturele elementen

Créolité

- De **gemengdheid** van alle culturele tradities in de Cariben
- Literaire beweging in 1980s
- Chamoiseau
- Bernabé
- Confiant

1987 Identiteit, diaspora

Diasporische identiteit

○ Paul Gilroy. *The Black Atlantic*

○ Transnationale definitie van de zwarte identiteit

Diasporische identiteit

* Er is niet één
“ware”

identiteit in
deze familie

* Alle stemmen
in de diaspora
moeten
gehoord en
verbonden

* Familie is één
ondanks kleur
of woonplaats

○ **MAAR:**

○ Een vast punt
blijft onmisbaar
voor de
identificatie

4. migratie

De jaren negentig

Migratorische identiteit

- * Identiteit ligt in je eigen "mythologie" van verplaatsingen

- **ROUTES**

- **NOT**

- **ROOTS**

- (Gilroy)

○ 1997

Engelstalige lit

- 60 Naipaul, Lamming,
- 70 Walcott – “exile”,
gemeenschap
- 80 Creole
- 90 hybriditeit, sexualiteit
- Jamaica Kincaid Antigua - VS
- Caryl Phillips St Kitts - Britain
- Dionne Brand Trinidad – Canada
- Edwidge Danticat Haiti - VS

Franstalige lit

- 30 Négritude
- 50
- 60 magisch realisme,
vervreemding, waanzin
- 70 Edouard Glissant
- 80 “Errance,” dwalen,
gemengd zijn
- 90 nomadische
identiteit/fragmentarisatie
- Maryse Condé Guadeloupe-Frankrijk-
Afrika-VS
- Gisèle Pineau Guadeloupe - Parijs
- Dany Laferrière Haiti - Canada

Franstalige lit

- 30 Négritude
- 50
- 60 magisch realisme, vervreemding, waanzin

- 70
- 80 gemengd zijn
- 90 nomadische identiteit

Spaanstalige lit

- 30 sociaal engagement
  - experiment
- 40 ...
- psychologische roman
stijlexperiment, lo real
maravilloso (Carpentier,
Cabrera Infante)
- 60 ...
- Na 70 splitsing
- Cuba: sociaal realisme
- Exile: experiment
- 80

Franstalige lit

- 30 Négritude
- 40
- 50
- 60 magisch realisme, vervreemding, waanzin
- 70
- 80 gemengd zijn, diaspora
- 90 nomadische identiteit

Nederlandstalige lit

- 30 Albert Helman (Lodewijk Lichtveld) 1903-1996 engagement, kosmopoliet
- 40
- 50... Boeli van Leeuwen eilandleven (1922-2007)
- 60... Tip Marugg (1923-2006)
- 70... Astrid Roemer gemengdheid, transnationaal netwerk
- Frank Martinus Arion engagement, visie van gewone mensen
- 80 Ellen Ombre
- 90 Cynthia McLeod, Cándani (Sarnami)
- 00 Marilyn Simons, Annel de Noré, Anette de Vries, Karin Amatmoekrim (Javaans-Sur)

5. Lichaam, wereld en geschiedenis

De jaren 1990 en daarna

○ Boven-individueel niveau

○ Wereld

○ Geschiedenis

○ Beneden-individueel niveau:

○ Lichaam

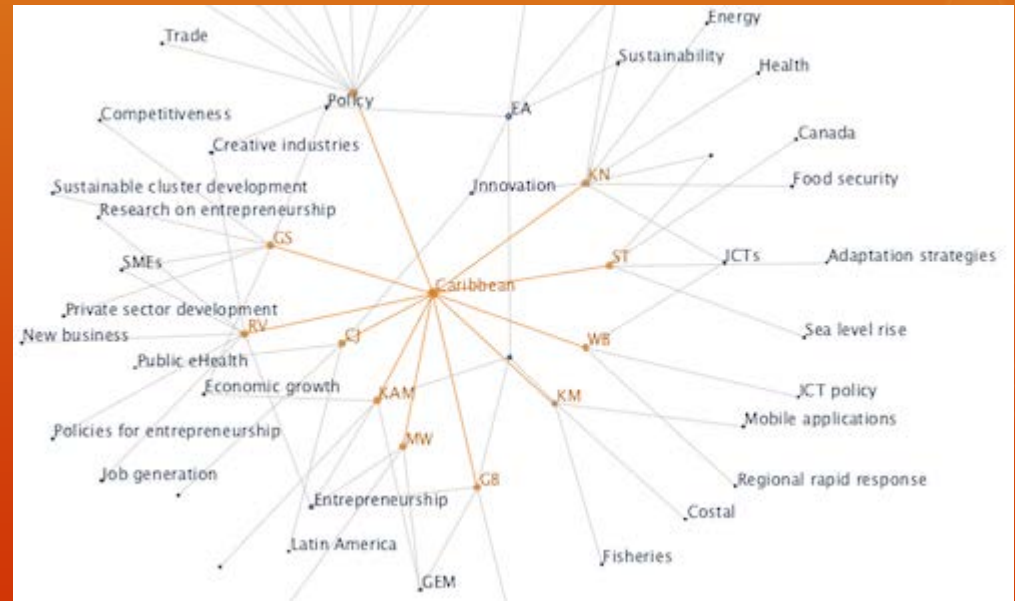
Niet het punt, maar het netwerk

Glissant

Benitez-Rojo

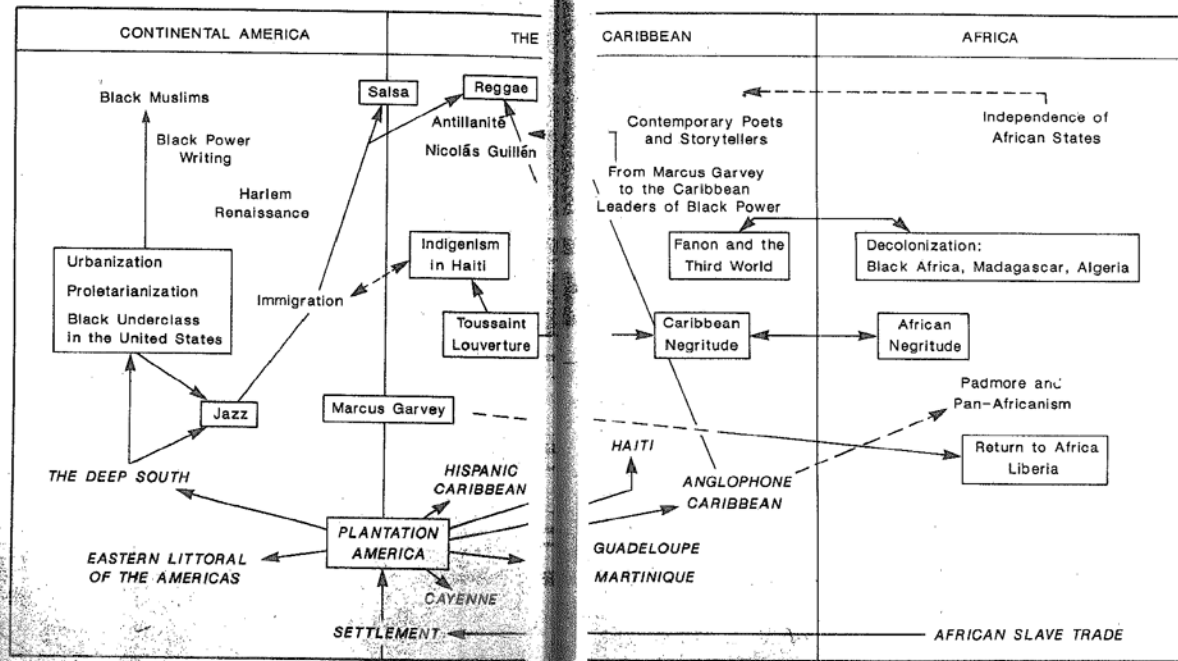
The Repeating Island

(1989)

Het netwerk van de Cariben

Glissant, week 13

Materiële verankering van identiteit

**... in de
geschiedenis**

○ **MAAR:**

- Het is moeilijk de geschiedenis te vertellen
- - onbekend
- - pijnlijk
- - heel complex: wat is werkelijkheid?

○ ...en in het
lichaam

○ "It is the
sweetness
in them
that makes
them
burn...."

○ Julia Alvarez